

Tur til Frankrike sommeren 2010

Vi stilte vekkeklokka på mobiltelefonen til halv syv for å rekke ferja i god tid. Men vi våknet i god tid før dette og stod opp. På stua satt Espen over PCen og Rakel. Han hadde tydeligvis hatt nattevåke med babyforing. Jeg hadde PCen stående på spisebordet for å laste ned ny versjon av Vmware og Windows XP fra Pirate Bay. Nedlastingen hadde blitt ferdig i løpet av natta, så jeg avsluttet PCen i ventemodus, samlet sammen strøforsyningskablene og pakket PCen i PC-veska. Etter hvert stod Britt opp også. Hun ville ha seg en matbit før vi dro fordi hun var sulten. Jeg satset på å spise på ferja. Turen var lang nok likevel, så det ble nok god tid for bespising.

Espen gikk opp og la seg før vi dro. Reidun lå og sov. Hun hadde vi sagt farvel til kvelden i forvegen. Vi trodde at begge ville sove da vi dro. Vi pakket koffertene i bilen og dro av gårde med utgangsdøren åpen. Ingen var direkte bekymret at det ville bety noe fra eller til.

Vi kjørte ned mot ferjehavna. Klokka var syv om morgenen. Ferja gikk klokka åtte. Foran en rundkjøring var det kø. Vi trodde først det var morgenrushet. Men det viste seg at det faktisk var ferjeavgangen som dannet køen. Flere hundre biler dannet kø foran de tre billettlukeene. Vi var forbauset over at ferja kunne romme alle bilene. Vi hadde bestilt og betalt billettene dagen før. Vi forsøkte først med Internett, men gav opp og ringte ColorLine i stedet. Der ble vi satt over til en effektiv billettør som ordnet med billettene. De ble belastet Visakortet. Vi fikk et referansenummer som jeg noterte meg. WR53I noterte jeg. Espen og Britt syntes det var rart at det stavet I for

Yngve. De mente at den siste bokstaven

måtte være en Y. Jeg fikk en tilbake melding av bestillingen som tekst melding på mobiltelefonen, og det viste seg at de hadde rette. Det var en Y for Yngve i referansekoden, så den ble rettet til WR53Y på notatlappen. Ferjekøen snek seg fram langsomt. Slike køer pirrer tålmodigheten. Engstelsen for ikke å komme med, ligger i bakgrunnen, til tross for at billetter var både bestilt og betalt. Køen ble splittet opp i to køer, og senere i tre. VI følte at nabokøen beveget seg fortere enn den kjøen vi stod i og panikken fikk ny næri ng. Men da vi rundet en sving på ferjeplassen så vi at alle tre køene ble matet i hver sin billettbutikk, så det beroliget oss. Likevel brukte hver bil utrolig lang kø ved billettbutikken.

Vi skjønte ikke at det kunne være nødvendig dersom folk hadde gjort som oss, bestilt og betalt billetten på forhånd. Da det endelig ble vår tur, viste vi referansenummeret og fikk utskrevet billetter øyeblikkelig. Det tok bare et øyeblikk, og vi kunne kjøre videre. De andre bilene kunne derfor ikke ha gjort det samme som oss. De måtte betale ved billettluke alle sammen, noe som kreve mer tid der.

Vi fikk beskjed om å følge spor 12

inn til ferja. Vi svingte rundt billettluke og fant et tyvetalls spor, alle tomme. Likevel fant vi og fulgte spor 12. En funksjonær stod ved starten av sporet med en barkodescanner og leste av billettene vi hadde fått. Deretter kjørte vi opp rampen til selve ferja for å parkere bilen. VI fikk plass helt til venstre nest bakerst i nest øverste etasje. Ferja hadde åpenbart hatt en god appetitt og slikt alle de hundrevis av bilene som strømmet på. Vi tok med oss PC og fotoapparater, låste bilen og fant en trapp opp til passasjerdekket. Vi ble anbefalt å bestille sitteplass på forhånd, men det var ikke flere

igjen da vi bestilte. Det var imidlertid ledige plasser på nederste av de to passasjerdekkene i bakerste salongen, og der slo vi oss ned. Jeg tok meg en sigt-seeing-tur omkring på båten. Men det var mulig bare å bevege seg innendørs på de to passsjerdekkene. Ingen serveringsteder hadde åpnet ennå. Det var tydelig at de ikke åpnet før ferja begynte å gå. Jeg gikk ut på det bakerste dekket. Der kunne jeg se hvordan de siste bilene fikk plass

helt bakerst på det nederste bildekket. Parkeringsplassen og plassen foran billettlukeene var tomme nå. Alle bilene hadde åpenbart fått plass på båten. Landgangen ble løftet av ferja, porten bak ble stengt, det ble kastet loss og båten beveget seg ut fra havna. Da vi så vidt hadde komme ut i fjorden, så vi en ubåt som steamet ut fjorden fra Kristiansand. På informasjons skjermene inne i salongene ble det vist informasjon om båten. Der stod det at den beveget seg med 23,7 knop, ikke 50 knop som vi trodde. Dette var ikke den hurtige ferjen, åpenbart. Overfarten tok snarere 6 timer i stedet for de 3 som vi trodde. Men akkurat det fikk våge seg. Inne i salongene krydde det folk. Støyen var enorm. Ute i gangen og ute på dekket satt folk inntill veggene som ikke hadde fått et sted å sitte. Vi var derfor glade for at vi fant den plassen vi fant i salongen der vi hadde slått oss ned. Spisestedene åpnet etter hvert, og vi fikk kjøt hver vår bagett, VG, brus og kaffe som vi koste oss med. VG hadde mange artikler om et terrornettverk som nettopp hadde blitt avslørt. Vi studerte derfor artiklene og lærte oss alt om hvordan Al-Quada hadde tenkt å sprengte opp Oslo....

Klokka 1115 kom ferja til Hirtshals. Folk strømmet ned til bildekkene for å gjøre seg klare til å kjøre av ferja. Det summet fra alle menneskene som støyende kom ut på bildekket for å finne bilene sine. Etter hvert fant de fram og krabbet inn i dem og en stillhet senket seg over skipsdekket. Det var 2000 biler på båten som alle skulle av. På vårt dekk var det syv rekker med biler. Med et begynte rekken nærmest midtkonsollet på dekket der utgangene fra salongene slapp folk i på dekket, å røre på seg. Vi var helt ytterst inntil skipsveggen og var den siste rekke på denne siden av midtkonosllet som skulle kjøre ut. Rekken på den andre siden av midtkonsollet måtte tydeligvis vente. Rekke etter rekke kjørt ut. Omsider startet vi også motoren og

gjorde oss klare. Omsider satte vi oss også i bevegelse. Da vi kom fram til ferjelemmen, så vi at det det to rekker som kjørte samtidig ut. Bilene på den andre siden av midtkonsollet hadde startet samtidig som rekkene på vår side likevel, så begge sidene ble tømt ut samtidig. Det var to bildekk øverst i ferja med passasjerbiler. Det nederste dekket var fylt med trailere. De strømmet ut av en egen ferjelem i tillegg til vår. I løpet av en halv time var hele skipet tømt for biler. De snek se av gårde i krabbefart ut av ferjekaionrådet. De to rekkene møttes omsider til ei feil der bilene fant plassene sine i et glidelåsmønster. Etter hvert ble vi ført inn på en motorvei med 110 km/t fartsgrense. Alle økte farten og satte kurs sørover i det flate landskapet. Et fyr var plassert ytterst ved ferjeleie for å guide båten inn i havnen i Hirtshalz. I tillegg til ferjevirkksomheten lå en rekke store trålere i havna. Det var tydeligvis en viktig fiskehavn også, Hirtzhals.

Veien sørover var jevn og fin. Bilen rullet stille i 115 km/t på motorveien. Det flate landskapet var delt opp med høyspentlinjer. De var det mange av. Vi så en høyspentlinje skjære seg gjennom landskapet hvor enn vi ferdes. I tillegg var det enkelte vindmøller som stakk opp av landskapet. De var noen store monster med tre store propellblad som svinget langsomt rundt navnet høyt oppe på en søyle. Det var tydelig at danskene var ikke så nøye med visuelle forurensninger som vi i Norge, Naturvernforbundene ville nok sikkert protestert heftig dersom slike ting fantes i Norge.

Vi tok av veien og kjørte mot Århus. Det var en liten by ved kysten. Vi stoppet ved en kolonialbutikk og fylte bensin utenfor. Britt måtte på toalettet, og det fant hun ved inngangen til kolonialbutikken. Deretter handlet vi. Butikken hadde et rikt utvalg av kolonialvarer og andre forbruksvarer. Det bugnet over av ulike sorter viner også, noe som normalt er å finne på Vinmonopolet i Norge.

Etter en kort sight-seeing fulgte vi

GPS-en tilbake til hovedveien og fortsatte i retning Ålborg. Det var en times kjøretur i 120 km/t på motorveien. Vi stoppet et sted for en matbit før vi fortsatte. Men det varte ikke lenge før veien foran ble blokkert av kødannelse. Bilene satte på nødblink da de var i ferd med å stoppe opp. Men det hindret ikke at en av bilene kjørte inn i bilen foran. Det ble noe skade. De trakk fort bilene ut fra det indre kjørefeltet der kollisjonen skjedde ut til veiskulderen der de to involverte bilene gjorde opp sitt mellomværende. Det lå igjen noen glass og væske på veibanen, men køen kunne komme seg videre. Lenger framme så vi årsaken til kødannelsen. Kjørefeltene mot oss var tomme for biler. Bilene kom ut fra en innkjøring fra siden i stedet. Da vi kom lenger fram, så vi parkerte biler i veikanten med nødlys på. Deretter så vi fire små personbiler som var involvert i en stor kollisjon i indre kjørefeltet. Den første stod på tvers. Alle bilene så svært skadde ut. Et utrykningskjøretøy med blålys sperret veibanen lenger bak og dirigerte trafikken gjennom en reaste plass som tilfeldigvis var der. Jeg så ikke anbulanser eller andre utrykningskjretøy på stedet, noe som tydet på at enten hadde de vært der, eller så hadde de ikke kommet ennå. På Danmarks radio P4 (DRP4) opplyste de om ulykken. Nå var det en ny kødannelse, og på radioen fortalte de om en buss som hadde fått problemer lengre framme og som blokkerte det ene kjørefeltet. Etter lengre tids gangfart i køen kom vi fram til stedet. Bussen hadde stoppet opp på veiskulderen. Bak sto en enorm bergningsbil. Men ved siden av de to kjøretøyene, begge parkert utenfor veien på veiskulderen, stod en pickup med en tilhenger. På tilhengeren var det et stort skilt med en blinkende pil som viste trafikantene bak å ta venstre kjørefelt. Da vi passerte dette, følte vi at det kanskje var unødvendig å sperre høyre kjørefelt på denne måten. Men det var kanskje et sikkerhetskrav for å kunne ordne med bussen.

Vi bestemte oss for å oppsøke motellet for å overnatte der. Køene i Tyskland fristet ikke til mer bilkjøring denne dagen. Kanskje køene var oppløst i morgen. De kunne skyldes mulige trafikkuhell som sikkert var ryddet opp i morgen.

Vi fant motellet. Det var enkel standard. På rommet var det en dobbeltseng med toalett, dusj og kjøkken i fellesområdet. Det så ut som at det var rom i to etasjer, men vi var de eneste gjestene. Senere p å kvelden om det et ektepar til som tok inn på et av de andre rommene. På utsiden var det et lite lukket parkområde med en dam anlagt midt i parken. Over dammen var det ei bro. Dette var i grunnen ganske idyllisk. Før vi la oss tok vi en spasertur i nabostroket. Det var lite folk å se. Husene, små eneboliger, var velstelte. Hekkene var flott klippet. Men hagene virket svært tørre. Det syntes som at dette stroket var svært tørt.

Et sted skule vi fylle bensin. Det var svært varmt denne dagen, over 36 grader i skyggen. Tanken var kvart full og vi kjørte inn på en bensinstasjon for å fyll opp tanken. Der var det en innvandrer

På radioen fikk vi høre at det var 20 km kødannelse utenfor Hamburg. Vi fant derfor ut at det derfor ikke hadde noe hensikt å fortsette. Vi kjørte at veien i Hmmelev og stoppet først ved en utekafé på en bensinstasjon. Der kjøpte vi hamburgere som smakte dårlig. Det var to jentunger som betjente kundene. Den ene var under opplæring av den andre. Vi fikk i oss mesteparten av brukerne før vi fortsatte. På bensinstasjonen fikk vi greie på at ei dame som nettopp besøkte stasjonen før oss drev et hotell like i nærheten.

som betjente pumpene. Det virket som at han hadde en slags foreløpig praksisplass der for å vise hva han kunne. Da han skrudde opp tanklokket for å fylle, sprutet det bensin ut av tanken og sølte til både han og bakken ved bilen. Det dannet seg en stor bensindam ved bilen. Jeg ble livredd. Jeg hadde sett en filmstutt om en fyr somtente en sigarett ved siden av en som fylte opp bensin fra ei bensinpumpe på en bil. Han som tente sigaretten stod et par meter unna han som fylte bensin. Med ett tok begge personene fyr i en voldsom brann. Jeg var redd for at bensindamp skulle nå eksosanlegget på bilen og beordret derfor både mannen ved pumpa og Britt som satt i passasjeret i bilen med bildøren åpen unna bilen i fykt for at hele bilen skulle ta fyr. Men ingen ting skjedde, heldigvis. Men bensindammen ble liggende, så jeg ønsket at bilen skulle stå innhil bensinen fordampet. Jeg prøvde å sette bilen i fri og trille den unna, men jeg fikk ikke løsnet girspaken frapark-stillingen, så jeg måtte bar gi opp. Etter en halv time tok mannen på bensinstasjonen noe bark over bensinsølet. Jeg følte meg noenlunde trygg på at faren da var over, startet bilen og fikk den unna bensindammen. Det var tydelig at varmen den dagen gav et stort trykk inne i bensintanken siden den nesten var tom. Når mannen på bensinstasjonen skrudda av lokket, frigjorde han trykket og presset bensinen som var igjen i tanken ut. Etter dette fant vi ut at vi skulle sørge for å ha mest mulig bensin i tanken skal at vi ikke fikk slik overtrykk av gass inne i den.

Emnden

Landskapet er flatt. Det er noen enorme jordburksområder er. Det er ingenhus å se, bare åkre. Det mange store vindmøller. Vindmøllene var et vanlig syn å se overalt i Tyskland. De var noen imponerende, massive konstruksjoner som gav et mektig inntrykk der de stod i landskapet. De tre enorme propellbladene svinte langsom rundt. Alle hadde samme rotasjonshastighet. En skulle tro at vindmøllene var et forurensende element i landskapsbildet, men det er vel endel av kulturlandskapet her og prisen for å produsere grønn energi som tykserne er så bevisst. Det kritiseres tydeligvis ikke her at det reises slike monstermaster. Nå er terrenget her helt flatt og har ikke akkurat et Hardangerpreg, så det er vel ikke sp mye landskapsbilder å ta vare på. På veien til Emnden kunne vi se 20-30 vindmøller i horisoneten. En eller annen gammel vindmølle finner vi også. Men ingen av dem har vinger som beveger seg. Mange mangler til og med vinger også. Så de er nok blitt kun et

var en marina der med flytebrygger også, og en havn for kommersielle båter. Vi merket oss hvor stor forskjell det var på flo

minne om en fordums tid, disse gamle vindmøllene. Disse var vel også møller i sin rette forstand. De ble bygget for å male korn, mens dagens vindmøller lager strøm. Egentlig er det feil å kalle dagens vindmøller for ‘vindmøller’ siden de egentlig jo ikke er kornmøller. Det er stille og fredelig langs veiene. Det er søndag morgen.

Da vi kom over grensen til Nederland, forsvant alle vindmøllene. De var ikke like vanlige her som i Tyskland. Veien synes å være bedre Nederland. Det er ikke så mye lapping i asfalten mer somd et var i Tyskland.

Utenfor Emden var det vannkanaler der det var båttrafikk. Kanalene hadde et vannplan som var høyere enn terrenget rundt, så de var bygd opp i terrenget. Vi passerte dem som om det var en togovergang. Det var veibommer som ble senket og stengte veien når båter skulle passere. En bru åpnet for båttrafikken. Ved siden av vegbommene var et kontrolltårn som styrte trafikken i overgangen.

Norddeich

Vi ville kjøre over de store dikene i Nederland som skilte Ijsselmeer fra havet. Vi ba derfor GPS-en føre oss først til Gronningen på vei mot Rotterdam. Men før vi kom dit, tok vi en avstikker til Emden og videre til en liten badeby som het Norddeich ved kanalkysten. Dette var en idyllisk liten tursitby som hadde mye å by på for veifarende. Det første vi undersøkte, var dikene. Massive betongdiker var bygd ut mot havet. Vi merket oss at landet på innsiden var mye lavere enn vannstanden i havet. På utsiden av dikene var det store badestrender med stor langgrunne. Noen få badet der akkurat da vi var der. Vi kunne se et reisefølge vasset i vannkanten. Det så ut som at de så etter skjell. Det

og fjære her.

Vi fant selve hovedgaten i Nordeich som bestod av en rekke sjarmerende gatekafeer. Vi slo oss ned på en av dem og nøt en bedre middag. Ikke langt unna fant vi et hotell som vi kunne ta inn på for en billig penge. Den ble drevet av noen kinesere. De kunne ikke ta i mot betaling på kort, så vi måtte tilbake i hovedgaten for å lete etter en bankterminal. Da kunne vi gjøre opp på hotellet med kontanter.

Senere på kvelden dro vil tilbake til hovedstrøet og så på båtene på havna. Det var flere mudderprgrammer der, som tyder på at havna sikkert må mudres ofte for at båtene skal kunne komme til

Neste dag pakket vi sakene og dro videre mot Nederland.

Gronningen

Da vi kom til Gronningen, var det søndag formiddag. Vi var sultne, og vi ville kjøre innom her for å få noe å spise.

Utenfor byen syntes vi at vi hørte noe bråk fra bilen. Vi stoppet og tok en titt under. Men fant ingenting. Så vi fortsatte og tok inn mot sentrum av Gronningen. Vi så mange flotte bygninger her med spesiell arkitektur. Mange hus hadde skjeive vinkler og skrånede fasader. Et stort IKEA-utslag var også å finne. Der parkerte vi bilen på en parkekingsplass og gikk litt rundt for å se om vi kunne finne en kafe som var åpne. Men det var svært tomt i gatene. Lite folk var å se.

I byen var det vannkanaler. Kanalbåter lå fortøyd langs kanalsidene. I enkelte bodde det folk. Båtene var byget som beboelseshus. Det var vanskelig å finne et sted å spise. Til slutt spurte vi en ungdom om han visste om noe Han gav oss en forklaring til et sted han visste det var kafeer som var åpne. Det var bare et par kvartaler unna, og vi fant snart et torg, en åpen passs, der det var flere kafeer som var åpne. Vi slo oss ned en av dem og bestilte mat.

Vi la merke til at en kafe rett over torget hadde pyntet opp med en mengde fotballer langs fasaden på utsiden. Det var finale i VM denne dagen mellom Nederland og Spania, og det var tydelig at vertshuset

hadde satses på et fotbalpublikum mens kampen ble spilt. Kelneren der vi var, fortalte at vertshusene hadde solgt plasser for gjester som skulle overvære kampen. det var sikkert mye penger å hente på vertshusene på slike begivenheter. Mulighetene de så for å samle folk på byen for å oppleve slike kamper sammen, betydde sikkert mye for vertshusenes økonomi. Vertshuset rett over der vi satt, var tydelig preget av dette. De hadde dekorert hele fasaden med fotballer. En stor fotball var hengt opp øverst på

fasaden. Kelneren som var ei jente, fortalte at hun selv ikke hadde noen meninger om kampen - “fordi jeg er jente” sa hun..

Etter bespisningen gikk vi en liten tur på byen. Det var en stor og fin kirke der. Mange japanske eller kinesiske turister stod foran kirka og tok bilder. Kirka hette Martini church. Det ble ferdigstilt i 1742. Den har et stort tårn som heter Martina Tower.

Det var egentlig ei trekirke fra 15 århundre. Men det kom pilgrimner i middelaldren for å se et relikvium av en arm av døperen Johannes. Orgelet kan dateres tilbake til før 1450 og er blant de eldste musikkinstrumentene i Nederland..

Omsider returnerte vi til bilen. Vi skulle ta oss fram til Rotterdam, så vi var litt ivrige på å komme oss avgårde. Da vi startet bilen, hørte vi mye bråk fra undersiden av bilen. Vi stoppet for å sjekke. Da viste det seg at et deksel foran til venstre under bilen hadde løsnet og skrapte ned i veibanen. Jeg fikk løsnet dekslet og la det bak i bilen. Det bydde ikke på noe nye problemer da vi fant veien ut av byen og kom inn på motorveien mot Rotterdam

Dikene i Nederland
11.juli

Vi kjørte over diket som stengte inn Ijsselmeer i Nederland fra havet. Diket var bredt, plass to firefelt motorvei. Ytterst mot havet var en jordvoll som hindret oss å se havet. På innsjøen var det en mengde små seilbåter, som så ut til å ligge urørlig på sjøen. Det var et sted vi kunne stoppe opp der det var en sluse. Da kunne vi se litt av havet utenfor. Det var hav over horisonten, ingen båter eller annen aktivitet var å se på havet.

Dikene er et mektig stykke ingeniørkunst utført av nederlerderne. Men det så ikke ut til at det var så veldig stor avstand mellom havnivået og nivået på innsjøen.

Da vi passerte diket, raste vi på en mcdonald-restaurant

der det var Internett. Det var svært varmt ute, og vi var glade for at vi hadde aircondition i bilen. Vi spiste en burger og fortsatte videre mot Rotterdam. Vi møtte nå vannveiene i Nederland for første gang. De passete veien på spesielle veibommer. Der var det et lite tårn der det var en betjent . Han stengte veien med bommer og åpmet et bro for båter som passerte i vannkanalene. Vannkanalene var alltid høyere enn landskapet rundt. Det var bygd diker langsetter vannveiene på begge sider som holdt vannet i kanalene. Det var svært mye trafikk av småbåter på kanalene, men ikke så mye nyttetrafikk.

Det var en veldig fin tur. Vi hadde en veldig fin tur.

Fram til grensen mellom Tyskland og Nederland var det stor satsning på vindmøller. De stod tett i tett overalt. Men da vi passerte grensen til Nederland var det ikke en eneste å se. Det var helt tydelig at tyskland satset mye mer på vindkarft enn hva Nederland gjorde.

Rotterdam

Innkjøringen til Rotterdam skjedde lørdagskvelden. Fine motorveier gjorde at vi kunne holde jevn fart på 120 km/t. Da vi kom til Rotterdam, kjørte vi litt på kryss og tvers bare for å bli litt kjent. Til slutt endte vi ved Eurotårnet i sentrum. Der fikk vi parkert bilen. Gata vi partkerte i, lå ved en kaikant. Der var det et kinesisk hotell som var bygd på en flåte. Av pur nyskjerrighet gikk vi innn der og spurte på prisen på en overnatting. De hadde et treromsrom igjen som vi kunne få som et toromsleilighet. Det endte med at vi bestilte det. Men da vi kom opp på rommet, var det en sterk røyklukt fra rommet. Men det orket vi ikke å krangle på. Vi bar inn det vi trengte, tømte innholdet i kjøleskapet i bilen og fylte opp minibarkjøleskapet på rommet. Rommet hadde air-condition, og det satte vi på for fullt og forlot rommet med kurs for Europamast som vi egentlig skulle besøke. Da vi nærmet oss tårnet, så vi plutselig en mann som dinglet i ei line på utsiden av tårnet. Plutselig kom det en mann til som firte seg ned fra toppen av tårnet i full fart nedover. I alt var det fire liner som hanbg fra toppen av utsiktsplattformen. Da vi kom til inngangen på tårnet, holdt de på å ta av seg utstyret de hadde på seg. Etter å ha løst ut billett (14 €) for å komme i tårnet, tok vi heisen opp til utsiktsplattformen. En del av plattformen var sperret av for ungdommene

som firte seg ned fra plattformen.

Dette

var tydeligvis en fjellklatrerguppe som drev med trening.

Britt bestilte bruk av en kikkert (1 €). Med den kunne vi se langt utover horisonten av byen Vi kunne se store deler av havna i Rotterdam I det fjerne kunne vi se en containerhavn. Store heisekraner hadde hevet bommene siden det ikke var noe skiå der akkurat nå. Servertøren opplyste at dette var den gamle havna. De store skipene losset lengre ute mot havet. De kunne ikke komme inn i den indre havna. Ellers så vi et cruise-skiip lå ved en av kaiene. Noen få lektere fartet langsomt oppover elva Meise. Det var ikke mye aktivitet å se denne lørdagskvelden i Rotterdam.

Vi gikk deretter ned i brasseiet der vi kunne bestille mat. Vi fikk bestilt et lettmåltid av salat med tunafisk til Britt. Fisken var rå, men Skule spiste den lkevel. Skule en kalverett. Det var et stort, retangulært fat med åtte bitte små biter kjøtt, pent stablet på den ene siden av fatet. På den andre siden var en kremgreie. Tallerkenen var pyntet med en stripe sjokoladegreier. Matinnholdet var heller labert, selv om de få bitene jeg fikk smakte godt.

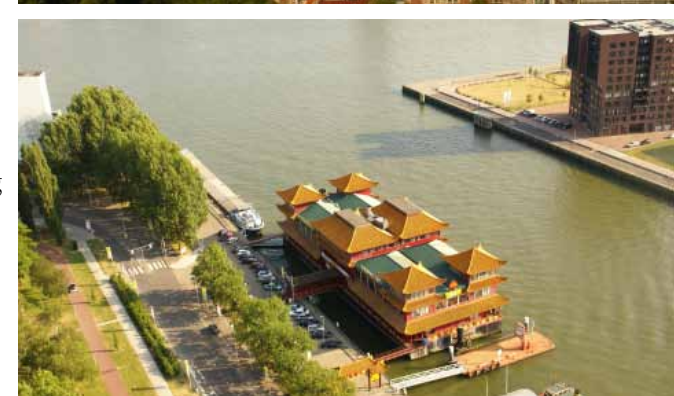
Etter måltidet dro vi til sentrum for å se hvordan nederlenderne feiret VM-finalen i fotball. De hadde kommet til finalen sammen med Spania. Kelneren i tårnet fortalte oss hvor vi skulle dra for å komme til sentrum. Først tenkte vi å ta trikken ned til sentrum fra hotellet. Men siden det var svært liten trafikk, tok vi bilen i stedet. Vi kom oss nedover og fant ved et lykketreff en parkeringsplass. Det viste seg at det egentlig ikke var så lett. Folk samlet seg i sentrum for å feire VM og det

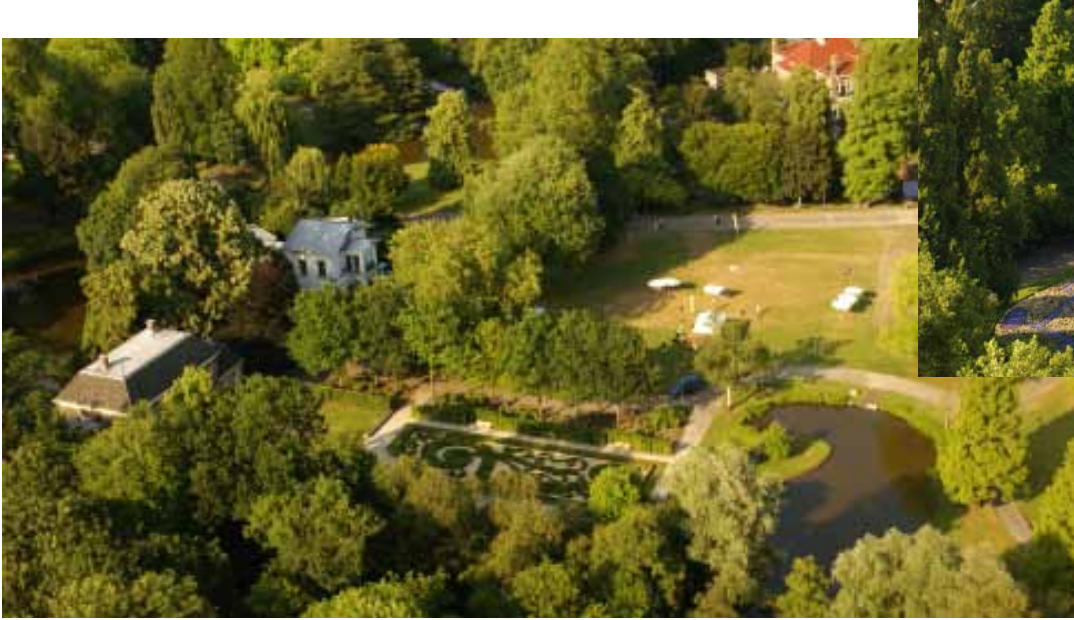
var rift om parkeringsplassene.

Etter at vi hadde parkert bilen, tok vi med videokameraet for å filme folk på byen.

Det var mest

ungdommer å se. De hadde på seg gule skjorter, kjenningsfargene til nederlenderne i fotball-VM. De støyet ille og blåste på Wook?? Det var mest fargede ungdommer som hadde samlet seg. Først fant vi en utekafe som hadde satt fram en flatskjerm så folk kunne se. Det var et 30-talls mennesker som var samlet der. Vi overvar starten på kampen. Den nederlandske nasjonalsangen ble istemt, og folk rundt skjermen stemte med. Stemningen var høy. Kampen startet. Det var ikke noe spennende øyeblikk i startminuttene, så vi forlot gruppen og dro mer nedover mot sentrum. Vi gikk etter lyden. Det var tydelig at det var en utendørs overføring lengre nede i sentrum som samlet folk. Vi gikk nedover ei gågate i forretningsstøket og kom omsider fram til stedet der overføringen skjedde. Men der hadde de satt opp skjermer som hindret folk i å se. Bare betalende tilskuere fikk komme innenfor. Dette hadde åpenbart samlet mye folk. Det var kø utenfor, enten av folk det ikke var var plass til innenfor eller av folk som ikke ville betale for å komme inn. Det var politi og sikkerhetsvakter utenfor som passet på . Men det var ikke antydning til uro på noen som helst måte. Vi gikk rundt kvartalet og fant en inngang på den andre siden. Men der var det enda lengre kø ved inngangen til utestedet av folk som ikke hadde kom-

Underlig, egentlig, at fotballen satte slike følelser i kok hos folk. Lagene var egentlig like gode, det ble jo 0-0 etter ordinær tid, så egentlig burde de delt seieren.

met inn. Men der hadde de satt opp et par flatskjermer på utsiden så folk der kunne se. Her var det flere politibiler og politi som passet på, men fortsatt uten at det var noe tegn på uro Stillingen på kampen var 0-0. Stemningen var avventende. Vi mistet etter hvert tålmodigheten og dro hjem fra sentrumsgatene. På hotellet fulgte vi kampen på TV. Det var en rå kamp med en rekke gule kort. En del svært gode sjanser gav ikke uttelling. Kampen endte uavgjort 0-0. Ekstraomganger ble satt i gang, og omsider scoret Spania et mål. Det ble sluttresultatet. Det førte til at den store feiringen i gatene i Rotterdam uteble. Vi var glade for at vi hadde dratt tilbake til hotellet. I sentrum måtte vi vente lenge på alle ekstraomgangene, bare for å konstantere at Nederland tapte og feiringen uteble. På TV hørte vi at feiringen i Madrid ble overveldende.

Neste dag sjekket vi ut fra hotellet og dro på GPS langsetter A15 for å finne Europort havneområde utenfor Rotterdam. GPS-en tok oss greit ut på de riktige veiene. Vi kom ut til noen enorme industriområder. Trailere transporterte containere og andre varer ut og inn fra området. Det var noen veldige oljeraffinerier der. Kompliserte rørkonstruksjoner med destillasjonstårn preget området. Det var rart at dette ikke var bygd inn i bygninger. Alt stod ute i det fri. Det var kanskje ikke noe poeng å holde slike anlegg innendørs. En oljelukt lå over området. Vi fortsatte utover og passerte noen enorme billagre. Her var det import av biler, og kanksje eksport også. Vi tror det var Toyotaer vi så. Det var tusenvis av helt identiske små Toyotaer. Det var garaasjeanlegg der i fire etasjer stappfulle med biler. Jeg tenker på jobben det var å losse og lasse disse bilene. Hver enkelt bil

krevde sin sjåfør for å kjøre dem av eller på bilbåtene. Når en sjåfør har kjørt av en bil til en parkeringsplass, måtte han tilbake tll båten igjen. Han kunne neppe labbe tilbake, slik størrelsen på disse anleggene var. De måtte sikkert sørge for en eller annen form for busstransport av sjåførene tilbake til båten for å hente nye biler igjen. Her var det sikkert mange ting å tenke på for å løse alle oppgavene som slike anlegg byr på.

Vi var på jakt etter containerhavna. Og helt ytterst fant vi den. Stabler mer Maersk-containerer fylte opp området. De spesielle kranene som brukes på containerhavnene, stod tett i tett på en lang rekke for å losse og laste containere fra båtene. Vi så ikke båtene fra bilen, til det var avstanden for stor. Men vi så at kranbommene var nede, noe som tydet på at lasting eller lossing var på gang. Jeg ante at Rotterdams Eurohavn var stor, men størrelsen på den var mye større enn hva jeg hadde forestilt meg.

Brugge

Omsider kom vil til en rundkjøring helt ytterst mot havgapet og i måtte snu. Vi snudde og kjørte samme vei tilbake. GPS-en ble nå programmert til Brugge i Belgia. Motorveiene var fine helt til vi kom til den Belgiske grensen. Antwerpen sentrum var ikke langt unna reiseruta, så vi bestemte oss for å stikke innom sentrum der også likesågodt. Men da vi nærmet oss bygrensen, tok vi feil og havenet i et veibomssystem som kostet oss 4,5 euro.

Veiene i Belgia var langt fra så gode som i Nederland. Vi så en helt annen standard på infrastrukturen i Belgia ellers også enn hva vi så i Nederland. Det er tydelig at Nederland er et mye mer velstående land enn Belgia. Belgia har vært plaget av en ustabil regjering lenge. Befolkningen er delt mellom den flamsktalende og den fransktalende del. Disse to gruppene vil ikke vite av hverandre. Språkene er helt ulike. Faktisk har landet vært uten en regjering lenge på grunn av disse konfliktenene. Egentlig burde Belgia vært delt

mellom Frankrike og Nederland. Det er et kunstig konstruert land. Og det fører også problemer med seg.

Vi kjørte lenge på en humpete motorvei mot Brugge. På veien dit fantes det ikke verken bensinstasjoner eller veikroer. Det var det rikelig av i Nederland.

Omsider kunne vi kjøre inn i sentrum i Brugge. Der stoppet vi utenfor varemagasinet CARRE. Endelig var det en kafe og toalett vi kunne bruke. Vi fant et bord og forsynte oss med en lunchrett fra en stående buffet før vi betalte for maten i en kasse. Britt benyttet muligheten for å handle på supermagasinet. Jeg sjekket for mulighetene for å få en ny lader til videokameraet. Laderen ble liggende igjen i Kristiansand, noe som førte til at jeg verken fikk ladet batteriene eller tappet kamera for opptak. Ladestrøm var mer kritisk enn diskplass for opptak. Jeg fikk klare meg med de to batteriene jeg hadde med. Det første var tomt. Det andre hadde jeg nettopp satt inn.

Fra supermagasinet satte vi kurset for gamlebyen i Brugge. Der fikk vi parkert bilen inne i selve gamlebyen. Vi lurte på hvordan vi skulle betale for parkeringen. Et lokalt ungdomspar

hadde parkert ved siden av oss, og Britt spurte dem hvordan betalingen skjedde. Han viste dem et hjul han kunne dreie på som viste hvor lenge han skulle parkere. Dette fortalte han at han hadde fått fra forsikringselskapet

sitt. Han mente at vi som utlendinger kunne parkere fritt, for det var ingen betalingsautomater der. Lite skjønte jeg hvordan denne fyren kunne betale for sin parkering bare med å sette at han skulle parkere i 2 timer med dette parkeringshjulet. Ingen kunne vite når han satte dette fram i frontruta, og han kunne selv sette hvor lenge han ville parkere uten at

han ble innkrevet for noen. Det er faktisk noe jeg ikke skjønner..

Vi gikk fra bilen og nedover gatene. I gamlebyen var det vannkanaler det kunne ferdes båter på. Bratte steinbruer krysset kanalene der bilene og fotgjengere kunne passere. Trang var det, og rundt kanalene var det mange steinbygninger.

Vi nærmet oss en åpen plass hvor det var en flott steinkirke. Rundt plassen var det restauranter. Små sight-seeing-busser kjørte turister omkring. Tre hest-edrosjer loset turisert på ulike rundturer i byen. På kanalene var det sight-seeing-båter som transportere turister på omvinsningsturer. Britt og jeg bestemte oss for å prøve en sight-seeing-buss. Det kostet 19 euro for oss to. Vi betalte etter turen uten å få tilbake kvittering. Sikkert svart arbeid, alt sammen. I bussen var det øretelefoner vi kunne bruke og få høre forklaringer på de ulike plassene bussen stoppet på med et valgt språk. Sjøføren snakket godt engelsk og kunne svare på spørsmål fra oss i tillegg.

Turen var faktisk svært interessant. Noe av det jeg fikk med meg var at Brugge var en av hovedstedene i Europa på 1200-tallet. Her var et stort handelssentrum hvor det bodde 35 000 mennesker, like mange som i London.

Vikingene hadde også besøkt stedet og anlagt fasiliteter der. Det ble nevnt i opplesningen. Men etter hvert opplevde Brugge en økonomisk kollaps som satte byen veldig tilbake. I dag bor det bare 20 000 i det indre byområdet. Men omkretsen var det 150 000 mennesker som bor der i dag.

Brugge har en rekke gamle kirker og bygninger. Her ble det første bankvesnet opprettet. Ordet ’bank’ kommer visstnok fra dette stedet, og bankbygget fra 1200-tallet står der fortsatt. En rekke munke- og nonneordner har hatt kloster i byen.

Oostende

Etter besøket i Brugge satte vi kursen mot kysten. Stedet vi valgte på GPS-en var Oostende langs E34. Veien dit ut var av variabel standard. Igjen følte vi på at Belgia ikke hadde samme standard på infrastruktur som Nederland.

Da vi kom til Oostende, var vi forbauset over bebyggelsen vi fant der. Langs hele den belgiske kystlinje var den en rekke store leilighetskomplekser langs hele kystlinjen helt ned til

Frankrike. Kystlinjen bestod av store langrunnet sandstrender. Men det var skilt overalt som forbød bading. Vi fikk ikke greie på grunnen til det. Kanskje det var farlige strømmer? Det var rester fra krigen her i form av bunkere og skytestillinger.

Bebyggelsen her var ny og moderne. Store, stilfulle byggverk med flott utviklet infrastruktur preget området. Det er sagt at folk som bodde i Brussel - særlig utenlandske diplomater - hadde boliger her langs kysten der de tilbrakte mye tid. Det var store marinaer her fylt opp med flotte lystbåter, - som sikkert stort sett lå i havn. Det var lite å se av båtene på sjøen.

Vi fulgte en vei langs kyststripen sørover mot Frankrike. Det gikk en bane der. Vognene så ut som om det var en slags t-bane, men rutene strakk seg kilometervis langsetter kysten. Denne banen tror vi startet i Brugge. Det virket som at banen fungerte mer

som tog mellom tettstedene enn som t-bane mellom en bykjerne og dens forsteder.

Dette området langs den Belgiske kysten stod i stor kontrast til hva vi har sett i Belgia ellers. Belgia har ikke samlet seg om en regjering i lang tid. Landet lider uner ent etnisk konflikt

mellom den flamske og franske delen av befolkningen. Landet er egentlig unaturlig satt sammen og har aldri helt fungert som en samlet nasjon. Og det merker vi i standarden på veier og annen infrastruktur. Unntaket var denne kystlinjen, som gav et flott inntrykk av et moderne Belgia,

Westweck hotell

Vi tok inn på et hotell ved strandkanten. Hotellet var rimelig moderne og bekvemt. På kvelden tok vi en tur på stranda. Vi gikk bortover sandstrendene og utover fjæra. Det var noen ungdommer som drev på med vindsurfing på vatnet. De hadde stor fart der de stod på brettene sine og lot vindeilene dra seg farmover.

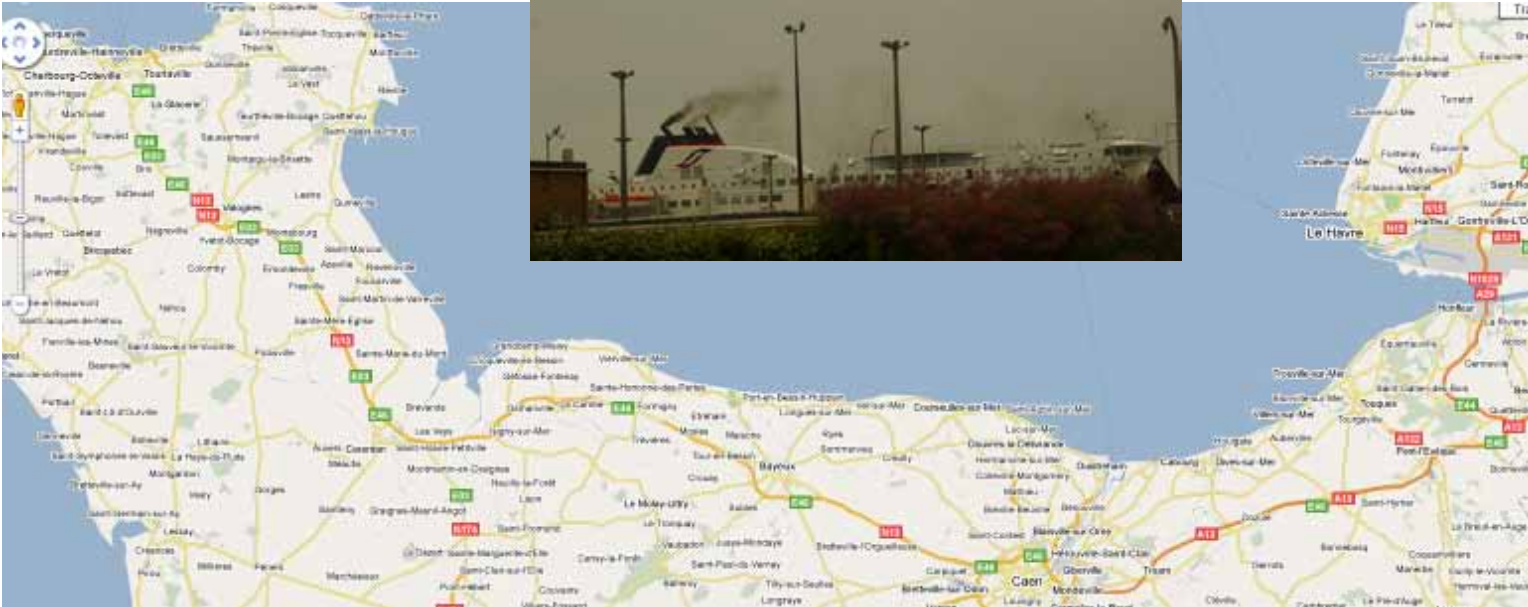
Dunquerque

Vi kjørte langs kysten mot Dunquerue på en motorvei Det var mye bebyggelse hele veien langs kysten på Belgisk side. Da vi passerte den franske grensen, var det ikke lenger den samme begyggelsen. Vi passete en del statuer og minnesmerker på veien. Gamle vindmøller var også å se, men uten at de var i drift.

Calais

har store ferjehavner for avganger til Storbrittania. Det var mange, store anlegg der med store oppstillingsplasser for biler. Men det var få biler å se. Da vi passerte portalen for Eurotunnel-len, var det ikke så mye biler å se der heller. Anlegget var inponerende stort med mange betalingsterminaler for biler som skulle over kanalen, men stort sett var de tomme for biler da vi kom. Vi følte ikke at det var så mye å se her. Vi tok en kopp kaffe på en kafe og dro videre.

gen. Her nøt vi en bedre middag til et glass rødvin før i returnerte til hotellet.

Da det begynte å skumre, begynte tilstelninger på scenen på gressplen utenfor hotellet. Det var et sceneshow er ulike artister deltok. Etter showet var et et fyrverkeri. Mange, fanasifulle raketter ble skutt opp fra sceneområdet.

På utsiden av friluftsomrpdet var en langgrunnet sandstrand. På hver side av stranda og innlpet til Fieppe reiste klippene seg .Folk satt sammen i grupper på stranda og nøt solnedgangen og som-

Abberville

er en liten by der vi stoppet for å ta en kopp kaffe. Her var det vanskelig å finne parkeringsplass. Det var utrolig trangt der vi parkerte. Men da vi kom tilbake, var heldigvis bilen som parkerte foran oss borte, og da var det lettere å komme seg ut igjen.

Vi kjørte ut av Abberville i retning mot kysten. Veien er kronglete og det er en del trafikk. Etter en rundkjøring kommer vi på en bedre vei med 90 km/t fartsgrense, og da går trafikken lettere. Store vindmøller ved siden av veien

Dieppe

Dieppe var en sjarmerende, liten by, presset inn mellom kystklippene i en bukt ved kysten. Vi kom dit på ettermiddagen den 14. juli og tok inn på et hotell ved strandlinjen på utsiden av selve bykjernen. Rommet var i fjerde etasje, og vi hadde utsikt utover en strandpromenade. Mellom hotellet og stranden var en gressplen. På den ene enden av plenen var det rigget opp en scene i forbindelse med feiringen av nasjonaldagen.

Etter at vi hadde rigget oss opp på hotellrommet, tok vi oss en tur på byen. Vi gikk gjennom et par kvartaler og kom inn i et havneområde i den bukta byen var bygd rundt. Det var fjære, og nivået på sjøen var 5-6 meter nedenfor bryggekanen. Lystbåter var fortøyt til flytebrygge som hevet seg opp til 6 meter ved flo. Det var utrolig forskjell på flo og fjære her.

Lengre inn i havna var det sluser som holdt vannnivået på flonivå. Her kunne båtene ligge helt opp til bryggekanen hele tiden.

Vi fant oss en fortauskafe ved havnegata. Det var mye folk i gatene, kanskje speseielt i forbindelse med feiringen av nasjonaldagen.

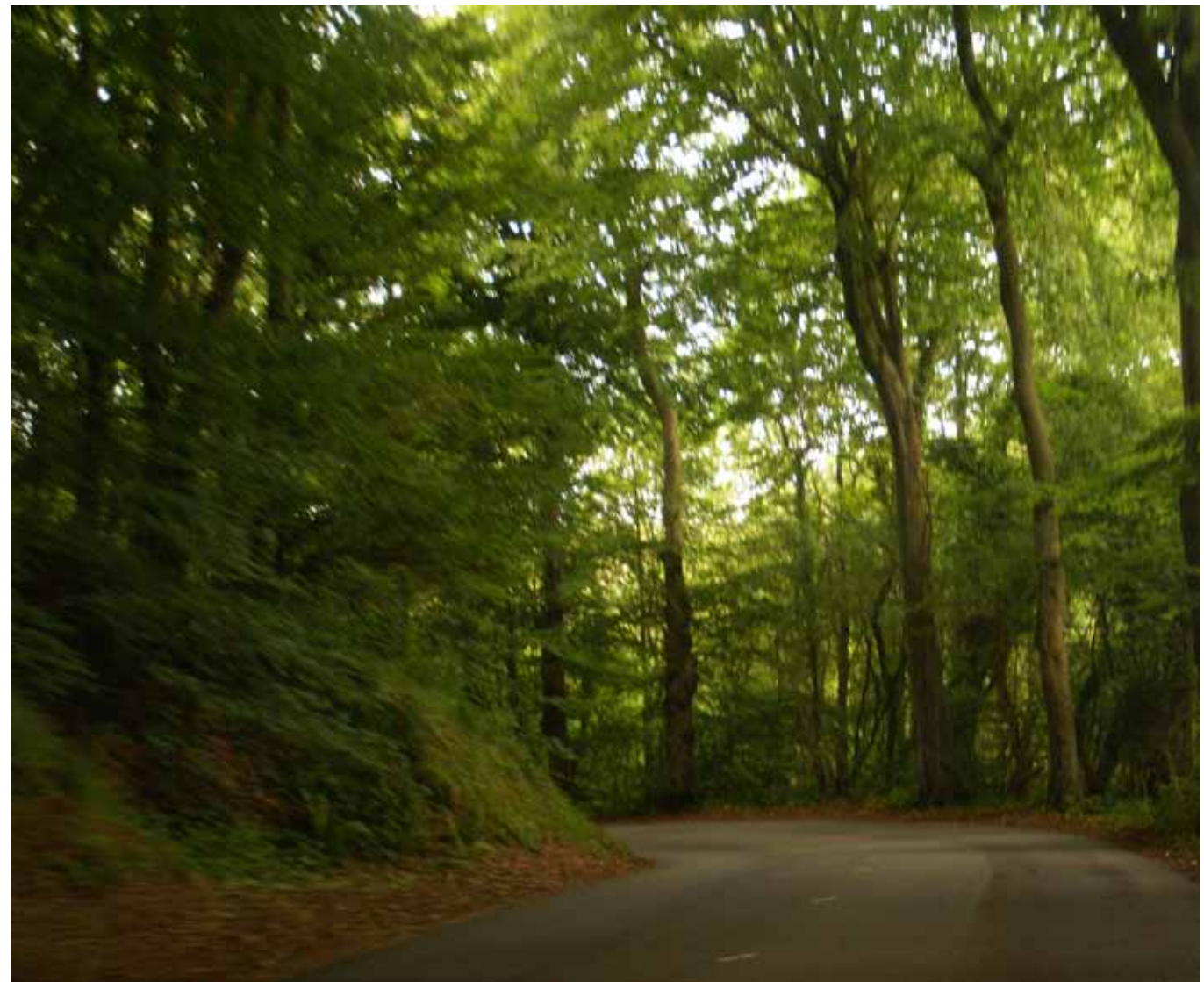

merkvelden. En molo stakk ut i sjøen med et fyrtårn. Vi gikk en spasertur utover moloen og så folk som fisket fra moloen.

Neste dag pakket vi koffertene og dro videre langs den franske kysten. Vi ville ikke dra på motorveiene og valgte heller veien D75, aklt Route de Dieppe. Det brakte oss til en liten landsby som vi ikke fant navnet på. Veien gikk langsetter en sandstrand. På sjøsiden av veien var det et fortau med utekafeer. Vi måtte gå over veien for å bestille. Betjeningen brakte oss te og kaffe der vi slo oss ned på sjøsiden av veien under en solparasoll. Det hadde begynt å småregne, så vi rigget oss godt til under parasollen. Noen gutter sprang på muren som var bygget mot selve stranden. Noen ungjenter badet og svømte ut til en flåte som var ankret opp noen meter fra land. Det virket som et utrolig ilyllisk og fredelig stedet, dette.

Etter kaffebesøket satte vi oss i bevgelse igjen Vi kjørte ut av stedet på vestsiden gjennom en rundkjøring. I bakkene omkring var det noen utrolig flott dekorerte hus. Vi stilte inn GPS-en mot Le Havre, og det førte oss gjennom en trang bakke opp til landplatået over sjøkanten. Her var landskapet fullstendig flatt. Veien slynget seg gjennom landskapet. Vegetasjonen var frodig. Det var ingen biler å møte på disse veiene. Det var opplagt at dette var måten å reise med bil på i Frankrike. De små landsens veien framfor de store, trafikkerte motorveiene. Enklele plasser var det resit opp et kors i veikanten. Kanskje til minne om en ulykke som hadde vært der hvor kanskje også liv har gått med.

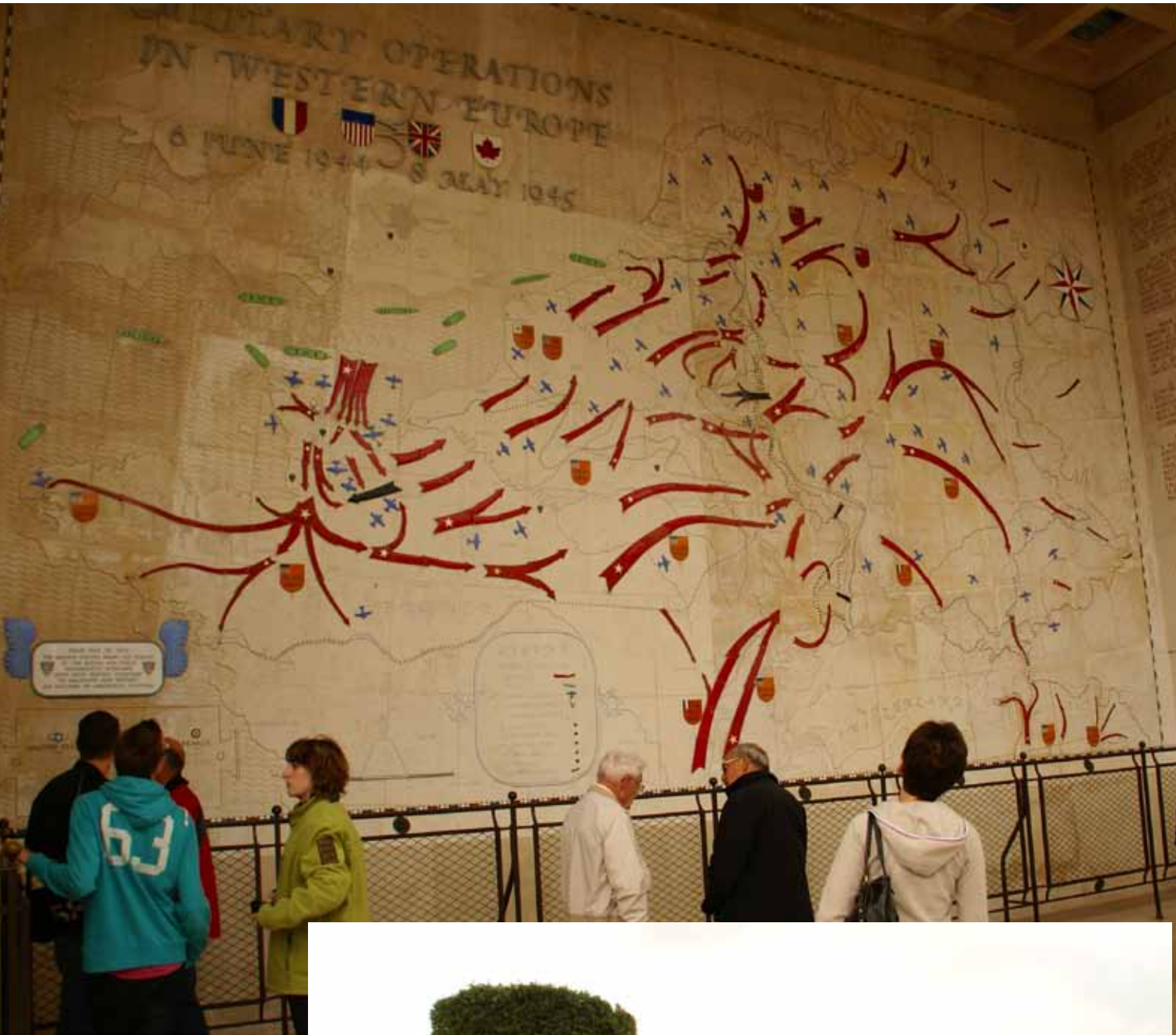
Caen

I Caen var et stort museum om invasjonen i Normandie. Museet hadde både kafeteria og restaurant. Det gjorde at standarden på museet i utgangspunktet var svært høyt. Det

var vanskelig å finne innkjøring for parkeringen. Den fant vi aldri. Det endte med at vi parkerte på område for de ansatte. Der var det et par reserverte plasser for besøkende. Det ante oss at dette egentlig ikke var den riktige

parkeringen. For å komme inn i dette området måtte vi passere en bom . Den åpnet seg automatisk da vi nærmet den og lot oss komme inn.

Inne på museet fikk vi vite av informasjonsskranken hvor vi fikk kjøle

billetter. Vi betalte 17,50 euro per person for å komme inn. I tillegg leide vi en audioguide der det var lagt kommentarer på engelsk for de ulike postene på utstillingen. Vi fikk en øretelefon til apparatet. Damen bak skranken praktes ille med å feste trekk på øreproppene. Det var kanskje mulig å bruke apparatene som de var, men det var klart at det var mye bedre med øretelefoner. Vi fikk billetter med strekkode. For å få apparatene utelvert, krevde damen bak skranken et ID-kort som depositum . Etter

gikk. Omsider treftes vi. Vi var enige om at tekstene som var lest inn på talemaskinene var veldig gode og informative. De ulike talepostene forklarte forløpet til krigen, hvordan Hitler og nazistene kom til makten og hvordan nazismen utviklet seg i Tyskland. For meg var det nytt at børskrakket på Wall Street i 1929 gjorde at Hitler kom til makten i Tyskland Både USA, England og Frankrike tålte demokratiet børskrakket. Annerledes var det i Tyskland. Der

næret børskrakket til at nazistene kom til makten. Demokratiet i Tyskland hadde svake tradisjoner. I tillegg var tyskerne svært ydmyket av Versailles-freden. Det ble ropt etter en sterk leder, og der viste Hitler og nazistene egenskaper som folk likte. Frankrike var en sterk forsvarsmakt før krigen. At Frankrike ble tatt av Tyskerne så effektivt, ble en stor traume for franskmennene. Dette kom godt fram i fremstillingene fra museet.

Utstillingen viste godt hvilken katastrofe krigen var, for alle parter. Det er ufattelig for oss som lever i dag at slike hendelser i det hele tatt kunne skje. Lærdommen fra krigene i Europa i forrige århundre var at demokrati er

den beste garantien for fred mellom nasjonenen. Demokratiske nasjoner fører ikke kriger mot hverandre. Det er alltid en diktatormakt som er involvert i krigene som føres.

Etter 3,5 timer tok vi spisepause. Vi gikk opp i andre etasjen til kafeteriaen og bestilte menu Norwegian (bagett med tunafisk) , et stykk drikke (cola) og dessert (eplekake) Britt bestilte en salat som gjorde henne lykkelig. Deretter brukte vi strekkoden på billetten for å komme tilbake til museumsområdet og så resten av utstillingen. Det var

også innslag fra krigen i Stillehavet og fra den kalde krigen mellom Sovjet og USA.

Klokka 2 ble det vist en film om invasjonen i Normandie. Den var full av effekter om hva de allierte gjorde samtidig om hva tyskerne gjorde Lerretet

Cherbourg

Cherborg lå helt ute på nordvest-spissen av Frankrike. Byen er en havneby. Vi bestemte oss for å kjøre dit kun få å spise middag der. Det ok oss flere timer å kjøre, så påfunnet var egentlig litt villt. I tillegg var det søndag, så det var ikke mye som var åpent da vi kom dit.

Vi dorget litt gjennom gatene før vi parkerte bilen i et trangt smug. På veien til en kafe i havnegata traff vi en måse som prøvde å rive i stykker en søppelpose for å få seg en lunch. Vi var mer kresne, så vi tok inn på en liten kafe og bestilte en middags-rett. Her var det også en marina, som det oftest pleier å være i kystbyene, fulle av flotte lystbåter som sikkert aldri er ute av havnebassenget. Byen har også et festningsverk som ligger i skrente over selve bykjernen. Det franske landskapet er ganske flatt. Men det kan ligge ganske høyt over havet, slik at det oftest er en 30-50 skrent ned til strandkanten ved sjøen. Festningsverket lå da over byen på skrenten fra innlandet til sjøkanten.

Nantes

Nantes er Frankrikes 6. største by med 280.000 innbyggere. Med nærområdene rundt bor det 800.000 i og omkring byen. Den ligger ved elva Loire 50 km fra kysten.

Vi kom der om kvelden og møtte en moderne, velorganisert, vakker bykjerne med mange prektige byggverk.

Spesielt ble vi fasinert av den vakre katedralen i sentrum av byen. Den mektige marmorfasadene i hvit stein var et mektig skue. Det var arbeider med å restaurere kirken. Det var tydelig at steinfasaden var forvitret gjennom årene.

Arbeidet på katedralen tok til til 1434, og det tok 457 år for å fullføre byggingen. Den ble ferdig i 1891. Da vi gikk inn katedralen, foregikk det et bryllup der. Musikk ble spilt fra et band. Vi hørte taler. Vi stod helt bakerst i kirka og skjønte at det ikke var mulig å trekke inn for å se så lenge bryllupseremonien foregikk. Vi trakk derfor ut til en foraukskaffe rett over kirkebygget. Der kunne vi sitte og iakta livet på plassen foran kirka.

Noen jenter - som tydeligvis også var turister - fotograferte hverandre foran kirkebygget i ulike positurer. Unge par kom syklende langs gata. Utenfor inngangen til kirka var det parkert en Audi dekorert for bryllupet. Den skulle tydeligvis transportere bryllupsparet etter seremoieni

lupsfølget.
Vi forlot kafeen og vandret gjennom de tomme bygatene dennesøndagskvelden. Fortauskafeene samlet folk. I sentrum var en trafikkfri gate der bare busser og baner hadde adgang.

Cambor-slottet

GPS-en førte oss gjennom små veier i det franske landskapet til Cambord-slottet. Vi kom ikke til slottet fra den vanlige siden. Det første tegnet til at en severdighet var i gjerdet, var skilt i veikanten som fortalte om avkjøringen til parkeringsplassen for slottet. Vi kjørte inn på parkeringsplassen uten å se noe annet enn selve parkeringsområdet. En betalingsbom måtte passeres til vi kunne finne en ledig plass på den allerede overfylte parkeringsplassen. Vi hadde ennå ikke sett noe til selve slottet. Det fikk vi først øye på i det fjerne da vi gikk fra parkeringsplassen. Noen tårn stakk opp over trærne i skogen som lå foran oss. Tårnene minnet om tornerosefortellingene i Disney-filmene. Det var et stykke å gå før vi nådde fram til selve slottet. Vi passerte rekker med turistbusser som var linjet opp for seg på en egen parkeringsplass. Det var fullt med turister overalt. Dette stedet var voldsomt besøkt. En rekke turist-shopper var linjet opp langs ruta til selve slottet. Og omsider kom vi fram og kunne se hele byggverket i all sin storhet. Det var massivt. Ikke var bare bygningene massive. Parkanlegget rundt var også massivt. Rundt selve slotsbygningene var en voldgrav slik det ofte var på slike anlegg. Det var tydeligvis gravd ut, det var ikke noe naturlige elveløp eller vann i nærheten. Store grønne plener strekte seg utover med lange gangveier. Det er sagt at dette er verdens største inngjærede parkanlegg. Det ble bygget på 1500-tallet som lystslott for en fyrste. Han hadde en stor pasjon for jakt, og parken ble anlagt kun for å dyrke hans jaktlyster i fritiden. Hele slottet var et jaktslott, et fritidsslott, som han hadde i tillegg til mange andre slott i landet. Frankrikes befolkning var på omtrent 25 millioner innbyggere på 1500-tallet. To prosent av befolkningen utgjorde de geistlige og adelen. De geistlige stod øverst i rang den gangen med adelen fulgt tett etter. Skattene som alle - med unntak av adelen og de geistlige - gikk med til denne slotsbyggingen. I tillegg ble skattepengene brukt til krigføring fyrstene førte mot nabolandene. Lite gikk med til utbygging av infrastruktur for vanlige folk slik vi er vant til at skattepengene brukes i dag. Men til ble det også opprør blant den vanlige mann i gata som førte til den

franske revolusjonen. Etter dette ble det ikke bygget flere slott av denne typen i Frankrike. Det synes som at prisen for folk fleste ble vel høy for å finansiere adelens utsvennende liv. Men i dag er disse stedene store pengemaskiner. Tusenvis av tursitter fra hele verden kommer hit for å se på dette. Vi merket oss at blant tursitene var det også mange fra Russland og andre østblokkland. Vi fulgte turststrømmen mot inngangen. Ridene vakter poserte forbi og informerte publikum. På utsiden var det også mange små kafeer som kunne gi en sårt trengt pause for slitne turister. Vi fant en like ved inngangen og slo oss ned noen minutter over en kopp kaffe.

